

H I S T O R I E N A Š I C H O B C Í S A H Á A Ž D O S T Ř E D O V Ě K U

Doklady o dávné historii obou našich obcí - Sulkovce a Polomi - nejsou příliš četné, ale podle těch údajů, které se dochovaly, vylíčili dějiny těchto míst už dřívější kronikáři a historici. Zvláště výmluvné jsou stati, které na základě studia archivních pramenů i edic těchto dávných dokumentů sepsal brněnský historik Jan Tenora a otiskl v patřičných dílech Vlastivědy moravské. Ve svazku věnovaném soudnímu okresu Kunštát, který byl vydán v Brně v roce 1903, je pojednání o Sulkovci a Tenora se při jeho zpracování mohl opřít také o velmi podrobnou a důkladnou zprávu Josefa Kovářka, učitele v Sulkovci, který ji vypracoval právě pro toto historicky jedinečné a zásadní dílo moravského místopisu i dějin, jakým Vlastivěda moravská nepochybně je.

A tak se můžeme dozvědět, že ve 14. století náležel Sulkovec k panství hradu Skály, který byl tehdy ve vlastnictví pánů z Kunštátu. Ale roku 1459 prodala paní Žofka z Kunštátu a ze Skal ves Sulkovec i s dalším svým majetkem, jimramovským zbožím, Janovi z Pernštejna. Od té doby zůstal Sulkovec ve vlastnictví pánů z Pernštejna, až koncem 16. století se dostal znovu ke kunštátskému panství.

Velmi těžké časy zažil Sulkovec za třicetileté války, zvláště pak v jejím závěru. V druhé polovině června roku 1643 táhlo přes nedaleké Bystré císařské vojsko na Moravu proti Švédům a přitom ničilo na půl míle široko všecko obilí a louky, pobralo dobytek, šatstvo a vše, co lidé poschovávali, a zapalovalo a ničilo usedlosti. Běsnění císařských padlo za oběť i mnohé stavení v Sulkovci. Ale ještě hůře bylo roku 1645, když se vraceli Švédové v čele s vojevůdcem Torstensonem od neúspěšně obléhaného Brna. Dne 16 října onoho roku táhli od Olešnice k Jimramovu a přitom Sulkovec úplně vypálili.

Období, které následovalo, bylo ve znamení náprav škod, způsobených válkou, a opětovné kultivace kraje. Hrabě Ferdinand Leopold z Náchoda, pán na Kunštátě, nechal v letech 1658 - 1672 obnovit zaniklou osadu Sulkovec. Záměr kunštátského pána se vydařil, neboť Sulkovec vstal z mrtvých a zhruba do roku 1690 bylo zde už patnáct dřevěných domů. Ty však brzy potom všechny zhořely při velkém požáru. Ale do roku 1720 tu nezlomní Sulkovečtí opětovně vystavěli na dvacet usedlostí a z předchozího neštěstí si vzali náležité poučení. Nová stavení už nestála tak těsně u sebe jako dříve, ale oddělovaly je zahrady a sady. Tento ráz si vesnice udržela dodnes.

Také historii sousední Polomi vylíčil Jan Tenora ve Vlastivědě moravské, ovšem ve svazku věnovaném okresu Bystřice nad Pernštejnem. Dílo vyšlo v Brně roku 1907. Podle něj je Polom zřejmě poprvé zmiňována roku 1348, a to v souvislosti se zubštejnským zbožím, k němuž patřila. Avšak už o pět let později, roku 1353, prodal Jimram z Kamene Polom společně s jedním lánem, chalupou a lesy v Rovečíně brněnskému komorníku Janu z Boskovic za 85 hřiven. Další zmínka pak pochází z roku 1415, kdy tu Vaněk z Boskovic koupil šest lánů od Viléma Rysa z Rohatce.

Ale už předtím, roku 1358, směnil Ješek z Boskovic své zboží, rozkládající se okolo Pyšolce, s markrabím Janem za zboží pivínské, a ač se při této záměně ves Polom výslovně nepřipomíná, dostala se právě tehdy do vlastnictví onoho moravského markraběte. Jeho syn, markrabě Jošt, pak propůjčil roku 1384 společně s bystřickým zbožím i Polom panu Heraltovi z Kunštátu za jeho služby, ale jen do jeho smrti. V 15. století získal všechno toto panství Jan z Pernštejna a ve vlastnictví pánů z Pernštejna zůstala Polom až do druhé poloviny 16. století, kdy připadla s louckým panstvím stejně jako nedaleké Hluboké k panství kunštátskému.

Jak je patrné, Sulkovec i Polom mají bohatou minulost, sahající až do hlubokého středověku. Svou polohou v hlubokém vnitrozemí českého státu, na samé hranici mezi Čechami a Moravou, byly jakoby přímo přeurčeny, aby i v následujících staletích poměrné stability v rámci habsburského soustátí sdíleli Sulkovští a Polomští obecné osudy obyvatel střední Evropy. Až v neklidném 20. století se leccos změnilo. V důsledku historických událostí na konci třicátých let se Sulkovec stal pohraniční obcí, neboť severně položené obce Jedlová a Bystré byly už součástí tazvaných Sudet. A jen pár let nato, v průběhu druhé světové války, se okolí obou našich obcí stalo dějištěm partyzánského odboje. Jeho hrdinná, ale nejednou i poněkud rozporuplná úloha je zachycena v Kronice obce Polom. Obě obce prošly v té době těžkou zkouškou, během níž byli jejich obyvatelé mnohokrát v přímém ohrožení života a celá řada jich válečné operace ozbrojených sil obou stran a zvláště represe fašistických trestných oddílů nepřežila. Žijí však v paměti svých tehdejších sousedů i dnešních potomků.